

Podsumowanie działań Stowarzyszenia LGD „Kraina Rawki” w 2018 roku

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020—Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Artykuł przygotowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020.

Realizacja działań.

W ramach realizowanej Lokalnej Strategii Rozwoju na początku lutego 2018 roku został przeprowadzony warsztat refleksyjny, którego celem była ocena działalności Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” oraz ocena procesu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, osiągniętych rezultatów, analiza zmian otoczenia oraz wskazanie zagrożeń, które mogą wpłynąć na realizację wskaźników oraz osiągnięcie celów założonych do realizacji w LSR. W spotkaniu wzięli udział pracownicy biura LGD, członkowie Zarządu i Rady LGD, członkowie LGD, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego – Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich Pan Włodzimierz Wojtaszek oraz przedstawiciel LGD „Gniazdo”. Moderatorem spotkania był Pan Mariusz Wachowicz - założyciel Stowarzyszenia na Rzecz Propagowania Badań Społecznych OMIKRON. Podstawowym materiałem do pracy warsztatowej były zestawienia i materiały z procesu realizacji LSR przygotowane przez pracowników LGD. Wnioski, rozważania i rekomendacje wypracowane w trakcie dyskusji zostały wykorzystane do poprawienia funkcjonowania LGD.

Jak co roku, zrealizowaliśmy dwa nabory wniosków w ramach działania „Granty Krainy Rawki”. Wszystkie operacje w całości finansowane były ze środków własnych LGD, tj. składek członkowskich osób fizycznych i jednostek samorządu terytorialnego. W obu naborach w 2018 roku złożono łącznie 75 wniosków na kwotę 305 500,00zł, z czego dofinansowanie przyznano na 58 operacji – 180 000,00zł. Zakres realizowanych operacji dotyczył przede wszystkim organizacji imprez kulturalnych i integracyjnych oraz zakupu wyposażenia dla świetlic wiejskich.

W czerwcu, korzystając z dofinansowania Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka, zorganizowaliśmy IV spływ kajakowy „Sprzątanie Rawki w Krainie Rawki”. Celem było sprzątanie rzeki Rawki na odcinku Żydymice-Kurzeszyn. W spływie wzięło udział 25 osób, które na zakończenie wydarzenia otrzymały upominki i ogrzały się przy ognisku.

W 2018 roku przeprowadziliśmy 5 naborów na projekty grantowe w następujących zakresach tematycznych:

- Rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej, przedsięwzięcie 1.1.1 Rozwój ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych
- Wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych oraz rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej, przedsięwzięcie 1.1.3 Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu i podnoszenia kompetencji dla osób do 25 roku życia i osób w wieku 50+.
- Zachowanie dziedzictwa lokalnego, przedsięwzięcie 3.1.4 Realizacja przedsięwzięć mających na celu renowację i promocję zabytków.
- Rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej, przedsięwzięcie 3.1.5 Budowa obiektów pełniących funkcję lokalnych muzeów.
- Promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych, przedsięwzięcie 3.1.6 Realizacja operacji mających na celu promocję obszaru.

Przed naborami na projekty grantowe w ramach realizacji planu komunikacji w dniach 5-6 lipca 2018r. w Puszczy Mariańskiej i Rawie Mazowieckiej odbyły się spotkania informacyjne

dla potencjalnych grantobiorców. Mogli oni poznać zasady otrzymania dofinansowania i sposobu ubiegania się o środki. W spotkaniach łącznie wzięło udział 19 osób.

Nabory trwały w dniach 9-23 lipca 2018r. Łącznie zostały złożone 23 wnioski. Do dofinansowania zostało wybranych 19 zadań, które zostaną zrealizowane przez organizacje pozarządowe działające na obszarze LGD „Kraina Rawki”. W ramach naboru nr 1/2018/G zostało wybranych 6 wniosków, którym łącznie przyznano 271 926,00 zł, w ramach naboru nr 2/2018/G zostały wybrane 4 wnioski, którym łącznie przyznano 119 641,00 zł, w ramach naboru nr 3/2018/G zostały wybrane 2 wnioski, którym łącznie przyznano 59 781,00 zł, w ramach naboru nr 4/2018/G zostały wybrane 2 wnioski, którym łącznie przyznano 90 000,00 zł, w ramach naboru nr 5/2018/G zostało wybranych 5 wniosków, którym łącznie przyznano 164 547,00 zł.

Projekt Współpracy - Kreator Przedsiębiorczości.

„Kreator Przedsiębiorczości” to międzynarodowy projekt współpracy, który LGD „Kraina Rawki” od 2018 roku realizuje z 20 lokalnymi grupami działania z całej Polski. Celem projektu jest wzrost wiedzy na temat przedsiębiorczości wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych, wymiana doświadczeń w zakresie rozwijania przedsiębiorczości, poprawa jakości funkcjonowania przedsiębiorstw jak również podmiotów otoczenia biznesu oraz organizacji skupionych wokół projektu.

W ramach projektu Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” realizuje działania związane z Laboratorium Przedsiębiorczości oraz utworzyło Lokalne Centrum Wspierania Przedsiębiorczości. Głównym działaniem Lokalnego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości jest doradztwo udzielane przedsiębiorcom, osobom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej, organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność gospodarczą lub działalność odpłatną, bądź organizacjom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej. W 2018 roku można było skorzystać z nieodpłatnego doradztwa w zakresie księgowości i prawa. W 2019 roku będzie kontynuowane doradztwo oraz zostaną zorganizowane wizyty studyjne i szkolenia.

W ramach Laboratorium Przedsiębiorczości - działanie „Przedsiębiorcze Dzieci” w październiku 2018 roku w Pałacu Chojnata zostały zorganizowane 2 szkolenia dla 15 osób pracujących z dziećmi w wieku przedszkolnym. Na szkoleniach uczestniczki poznały metodę projektów badawczych oraz zapoznały się z programem „Przedsiębiorcze dzieci” i poszczególnymi tematami zajęć z dziećmi, takimi jak: sklep, przepis na sukces, zarabianie na sukces, smakowanie sukcesu, pieniądze, w banku, co chcemy zmienić w swoim przedszkolu. Wszystkie elementy programu szkoleniowego były prowadzone teoretycznie i warsztatowo. „Przedsiębiorcze dzieci” jest świetnym pomysłem na nauczenie dzieci praktycznych działań potrzebnych w życiu codziennym, cierpliwości, negocjacji oraz logicznego myślenia. Przez kolejne miesiące 15 grup dzieci w wieku przedszkolnym poprzez zabawę będzie zgłębiać wiedzę na temat przedsiębiorczości i ekonomii.

Kolejnym działaniem Laboratorium Przedsiębiorczości jest Junior Biznes, to zadanie, w ramach którego zostaną zorganizowane pozalekcyjne warsztaty „Szkoła Umiejętności Miękkich”, konkurs "Dostrzegamy - naprawiamy!" oraz obóz dla zwycięzców konkursu. Warsztaty pozalekcyjne, będą miały na celu rozwinięcie wśród uczniów umiejętności miękkich i wykształceniu pożądaných w życiu kompetencji społecznych. Wszystkie działania w ramach Junior Biznes zostaną zrealizowane w 2019 roku.

Projekt współpracy - Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa.

Projekt „Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa” to międzynarodowy projekt współpracy, który został zrealizowany w 2018 roku. Jego celem był rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych mieszkańców głównie przedsiębiorców z terenów wiejskich partnerskich LGD. Wartością projektu jest międzynarodowa reklama dla lokalnych firm, nawiązanie partnerstwa i współpracy biznesowej. Głównymi zadaniami projektu były wizyty studyjne w Polsce i na Litwie, uruchomienie internetowej bazy danych o przedsiębiorcach, wydanie katalogu przedsiębiorców, nakręcenie filmu promocyjnego oraz organizacja konferencji.

W ramach projektu w dniach 3-6 września 2018 r. przedstawiciele LGD „Kraina Rawki i LGD „Gniazdo” oraz lokalni przedsiębiorcy i liderzy społeczności lokalnych wzięli udział w wyjeździe studyjnym na Litwę. Był to wyjazd promujący przedsiębiorczość i innowacyjność poprzez budowę partnerstwa na rzecz rozwoju międzynarodowego. W październiku odbyła się rewizyta zagranicznego partnera.

W dniach 8-11 października 47 przedsiębiorców oraz przedstawicieli LGD z Litwy przyjechało do Polski, aby zapoznać się z działalnością przedsiębiorców z naszego regionu. Pierwszy dzień zwiedzania rozpoczął się od gminy Kowiesy i miejscowości Paplinek. Następnie wizyty odbyły się w gminach Regnów oraz Sadkowice. Pierwszego dnia, po wizytach u przedsiębiorców z naszego obszaru, uczestnicy wizyty studyjnej udali się na konferencję w Domu Weselnym Sadyba w Sadkowicach. Tematem konferencji był „Rozwój gospodarczy obszarów LGD Kraina Rawki oraz LGD Gniazdo”. Podczas konferencji oprócz zagranicznych gości byli obecni przedsiębiorcy z obszaru LGD „Kraina Rawki” oraz LGD „Gniazdo”, przedstawiciele Samorządu Województwa Łódzkiego, a także władze gmin z powiatu rawskiego, tomaszowskiego oraz skierniewickiego. Po konferencji odbyła się uroczysta kolacja. Podczas kolacji Wioska Różana Wilkowice zaprezentowała swój produkt turystyczny „Na muzyce w Wilkowicach”, dzięki czemu uczestnicy mogli poznać lokalną tradycję i kulturę.

Trzeciego dnia wizyty studyjnej uczestnicy odwiedzili przedsiębiorstwa znajdujące się na terenie Lokalnej Grupy Działania „Gniazdo” w gminach Głuchów, Lipce Reymontowskie oraz Maków. Wszystkie wizyty miały na celu promocję i nawiązywanie współpracy międzynarodowej oraz identyfikację i dzielenie się dobrymi praktykami zastosowanymi w funkcjonowaniu tutejszych firm.

Realizacja projektu współpracy międzynarodowej „Leader dla rozwoju przedsiębiorczości i partnerstwa” miała na celu stworzenie dogodnych warunków dla nawiązania współpracy oraz budowę partnerstwa na rzecz rozwoju lokalnego, regionalnego i międzynarodowego pomiędzy polskimi i litewskimi firmami, tak aby z czasem przyniosło to wymierne korzyści i efekty dla obydwu krajów.

Szkolenia w Krainie Rawki

Oprócz szkolenia w ramach Kreatora Przedsiębiorczości oraz szkolenia dla grantobiorców Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania zrealizowała cykl szkoleń dla beneficjentów poddziałania 19.2 "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego PROW 2014- 2020. Pierwsze ze szkoleń pn. „Zamówienia publiczne” odbyło się 25 maja 2018r. Kolejnym szkoleniem było „Rachunkowość dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą”, które odbyło się 08 czerwca 2018r. Jako trzecie z kolei, 28 czerwca 2018r. odbyło się szkolenie pn. „Marketing internetowy - podstawy promocji w internecie”. Beneficjenci uczestniczyli także w szkoleniu poprowadzonym przez pracowników wydziału płatności Urzędu

Marszałkowskiego, które dotyczyło zagadnień związanych z wypełnianiem wniosków o płatność pierwszej oraz drugiej transzy pomocy.

Zostało również zorganizowane szkolenie - Rozwój turystyki edukacyjnej na obszarach wiejskich. Szkolenie adresowane było do osób i podmiotów działających w sferze turystyki. Szkolenie odbyło się w Pałacu Chojnata na terenie gminy Biała Rawska i wzięło w nim udział 29 osób – przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, liderzy wiosek i zagród tematycznych oraz osoby fizyczne. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się jak stworzyć atrakcyjną ofertę turystyczną skierowaną do grup szkolnych, poznali dobre i złe praktyki z kraju i z zagranicy oraz podstawy bhp przy przyjmowaniu grup szkolnych. W czterech grupach zostało przećwiczone budowanie oferty turystycznej „Miasteczko country” skierowanej do szkół oraz omówiono zasady bezpieczeństwa w zakresie organizowania wycieczki dla dzieci. Na szkoleniu pojawiło się dużo nowych osób, które działają lub rozpoczynają swoją przygodę z turystyką edukacyjną.

W dniach 13-14 kwietnia członkowie Rady, Komisji Rewizyjnej, Zarządu oraz pracownicy biura LGD „Kraina Rawki” uczestniczyli w szkoleniu w ramach wymiany doświadczeń w Małachowicach-Szemborowicach w woj. wielkopolskim, w Stowarzyszeniu Światowid. Światowid to lokalna grupa działania, która prężnie działa wspierając rozwój rynku produktów regionalnych i lokalnych. W ramach stowarzyszenia funkcjonuje inkubator przetwórstwa lokalnego oraz utworzone są trzy spółdzielnie socjalne. Oprócz warsztatów kulinarnych, przedstawiciele Światowida przedstawili wiele ciekawych i przydatnych informacji, które mamy nadzieję przyczynią się do powstania nowych pomysłów i rozwiązań oraz wprowadzenia ich na terenie „Krainy Rawki”. Oprócz wymiany doświadczeń między LGD, w ramach szkolenia uczestnicy zwiedzili Katedrę Gnieźnieńską oraz Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Dnia 11 grudnia 2018 r. w Starej Rossosze w Klubie Seniora "Druga Młodość" i siedzibie LGD "Kraina Rawki" odbyło się II Świąteczne Spotkanie Seniorów z Krainy Rawki Warsztaty i spotkanie integrujące dla seniorów z obszaru LGD. W spotkaniu i warsztatach uczestniczyli seniorzy z gmin: Biała Rawska, Rawa Mazowiecka, Sadkowice, Wiskitki i Żelechlinek. Było prawie 50 osób z grupy defaworyzowanej, określonej w LSR. Spotkanie miało na celu podsumowanie działań LGD w 2018 roku i przedstawienie zadań zaplanowanych do realizacji w 2019 roku oraz integrację seniorów mieszkających na obszarze LGD. Podczas spotkania pod okiem trenerki, również seniorki, Małgorzaty Synowiec uczestnicy przygotowywali stroiki świąteczne oraz pierniczki. Następnie Pani Małgorzata opowiedziała o potrzebach aktywności wśród seniorów, zmianach demograficznych oraz sposobach aktywizacji seniorów na przykładzie Gminy Parzęczew. Pani Małgorzata jest trenerką, sołtyką, Radną Gminy Parzęczew oraz założycielką klubu seniora w gminie Parzęczew. Podzieliła się z nami swoimi doświadczeniami oraz przeprowadziła dyskusję na temat działalności klubów seniora z obszaru LGD. Następnie dyrektor biura LGD "Kraina Rawki" Pani Marta Dudek przedstawiła prezentację o działaniach LGD w 2018 roku i opowiedziała o planach na 2019 rok.

W 2018 roku w ramach realizacji planu komunikacji zostały wydane cztery biuletyny „Wieści z Krainy Rawki”, które zawierają informacje o najważniejszych wydarzeniach w 2018 roku. Biuletyny zostały dostarczone do urzędów gmin oraz były dostępne w biurze LGD, a także zamieszczone w wersji elektronicznej na stronie LGD.

Planowane działania.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” planuje w przyszłym roku uruchomić nabory z zakresu:

- **rozwijania miejsc kulturalno-integracyjnych,**
- **budowy miejsc rekreacji,**
- **promocji obszaru,**
- **renowacji i promocji zabytków,**
- **budowy infrastruktury turystycznej,**
- **rozwijania działalności gospodarczej.**

W 2019 roku będziemy nadal realizować międzynarodowy projekt współpracy „Kreator Przedsiębiorczości”. Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki” planuje także zwiększyć ilość działań aktywizujących mieszkańców obszaru LGD, a w szczególności dla osób z grup defaworyzowanych.

Przeprowadzimy także nabory wniosków w ramach działania „Granty Krainy Rawki”. Pierwszy nabór rozpocznie się w styczniu 2019 roku. Zachęcamy stowarzyszenia, fundacje, Koła Gospodyń Wiejskich, Sołectwa oraz grupy nieformalne działające na terenie gmin członkowskich do składania wniosków.

Wszystkie informacje dotyczące przyszłych naborów będą odpowiednio wcześniej zamieszczane na naszej stronie internetowej oraz na profilu LGD na Facebooku.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”

Stara Rossocha 1, 96-200 Rawa Mazowiecka

biuro@krainarawki.eu

www.krainarawki.eu